

Чабан Галина Викторовна, кандидат економічних наук, доцент, зам. зав. кафедри учета, аудита и контролінга
 e-mail: lesia.tirbah@mail.ru
 ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
 ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницький, 08401, Украина

DATA ABOUT THE AUTHORS

Lysetskyi Anatolii Stepanovich, Ph.D. in Economical Science,

e-mail: Lysetsky@meta.ua

Palamarchuk Oksana Mykolaiivna, Ph.D. in Economics Science, Associate

e-mail: oxanapalamarchuck@yandex.ua

Chaban Galina Victorivna, Ph.D. in Economics Science, Associate

e-mail: lesia.tirbah@mail.ru

«Pereiaslav-Khmelnytsky Hrygorii Skovoroda State Pedagogical University» Str. Sukhomlinsky 30, Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine

УДК 330.33/.36

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ, ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

**Череп А.В.
Крилов Д.В.**

За останні роки, внаслідок економічної та політичної нестабільності в країні, на промислових підприємствах спостерігається тенденція до скорочення вкладень з боку інвесторів та відповідно зменшився обсяг інвестиційних ресурсів, що призвело до скорочення темпів впровадження інвестиційних проєктів. Дана обставина вкрай негативно позначилася на впровадженні інноваційних технологій, що зумовило погіршення якості виробленої продукції та зниження рівня конкурентоспроможності промислових підприємств на зовнішньому і внутрішньому ринках. Саме тому, з метою налагодження інвестиційної активності, необхідно розробляти та впроваджувати організаційно-економічний механізм інвестиційних проєктів. У зв'язку з цим, виникла потреба у детальному аналізі та дослідженні сутності трактування організаційно-економічного механізму. У статті проаналізовано та відображено думки вчених щодо визначення дефініції «організаційно-економічний механізм». Визначено та узагальнено підходи зарубіжних і вітчизняних вчених до з'ясування складових елементів, тобто побудови структури організаційно-економічного механізму та визначення сутності поняття «організаційно-економічний механізм інвестиційних проєктів». Розглянуто переваги і недоліки існуючих підходів та запропоновано понятійний апарат організаційно-економічного механізму на промисловому підприємстві. Сформуовано уявлення щодо сутності дефініції «організаційно-економічний механізм інвестиційних проєктів».

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний проєкт, організаційний механізм, економічний механізм, організаційно-економічний механізм, організаційно-економічний механізм інвестиційних проєктів.

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ: СУЩНОСТЬ, ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ

**Череп А.В.
Крилов Д.В.**

За последние годы, вследствие экономической и политической нестабильности в стране, на промышленных предприятиях наблюдается тенденция к сокращению вложений со стороны инвесторов и соответственно уменьшился объем инвестиционных ресурсов, что привело к сокращению темпов внедрения инвестиционных проектов. Данное обстоятельство крайне негативно сказалось на внедрении инновационных технологий, что обусловило ухудшение качества производимой продукции и снижение уровня конкурентоспособности промышленных предприятий на внешнем и внутреннем рынках. Именно поэтому, с целью налаживания инвестиционной активности, необходимо разрабатывать и внедрять организационно-экономический механизм инвестиционных проектов. В связи с этим, возникла потребность в детальном анализе и исследовании сущности трактовки организационно-экономического механизма. В статье проанализированы и отражены мнения ученых относительно определения дефиниции «организационно-экономический механизм». Определены и обобщены подходы зарубежных и отечественных ученых к выяснению составляющих элементов, то есть построения структуры организационно-экономического механизма и определения сущности понятия «организационно-экономический механизм инвестиционных проектов». Рассмотрены преимущества и недостатки существующих подходов и предложен понятийный аппарат организационно-экономического механизма

на промисловому підприємстві. Сформовано представлення о сутності дефініції «організаційно-економічний механізм інвестиційних проектів».

Ключевые слова: інвестиції, інвестиційний проект, організаційний механізм, економічний механізм, організаційно-економічний механізм, організаційно-економічний механізм інвестиційних проектів.

ORGANIZATIONAL-ECONOMIC MECHANISM OF INVESTMENT PROJECTS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES: ESSENCE, APPROACHES TO THE DEFINITION OF

Cherep A.V.,
Krylov A.I.

In recent years, due to economic and political instability in the country, at industrial enterprises there is a tendency to decrease of investments by investors and, accordingly, reduced the volume of investment resources, which led to a reduction in the rate of implementation of investment projects. This circumstance negatively affected the implementation of innovative technologies, which led to the deterioration of the quality of products and reducing the competitiveness of industrial enterprises on the domestic and foreign markets. Therefore, with the aim of establishing investment activity, it is necessary to develop and implement organizational-economic mechanism of investment projects. In this regard, there is a need in detailed analysis and study of the essence of the interpretation of the organizational-economic mechanism. The article analyses and reflects the opinions of scholars regarding the definition of the definition of «organizational-economic mechanism». Identified and summarizes the approaches of foreign and domestic scientists to the clarification of the constituent elements, that is, the structure of organizational-economic mechanism of determination of essence of concepts «organizational-economic mechanism of investment projects». The advantages and disadvantages of existing approaches and proposed conceptual framework of the organizational-economic mechanism at the industrial enterprise. The view on the essence of the definition of «organizational-economic mechanism of investment projects».

Key words: investment, investment project, institutional mechanism, economic mechanism, organizational and economic mechanism, organizational and economic mechanism of investment projects.

Постановка проблеми. Головним завданням економіки країни є вирішення проблем економічного розвитку, подолання фінансової кризи, відновлення фінансування регіонів, підвищення рівня добробуту населення, забезпечення стабільності політичної системи, активізація міжнародного партнерства, які можливо вирішити за умов налагодження інвестиційної діяльності підприємств. Підвищення інвестиційного потенціалу, залучення інвестиційного капіталу та накопичення заощаджень дозволять підприємствам активізувати свою участь у впровадженні інвестиційних проектів. Однак, внаслідок соціально-економічної та політичної нестабільності в Україні, на промислових підприємствах відбувається різке скорочення вкладень з боку іноземних інвесторів. За сучасних умов розвитку, більшість інвестиційних проектів є нерентабельними, ризиковими, довготривалими, потребують значного обсягу фінансових ресурсів, що не відповідає інтересам інвесторів та вони не вкладають кошти у розвиток таких проектів.

Саме тому, з метою задоволення інтересів інвесторів, організації процесу розробки та реалізації інвестиційного проекту, налагодження інвестиційної активності, необхідно формувати та використовувати організаційно-економічний механізм реалізації інвестиційних проектів. Тому, ефективність впровадження інвестиційного проекту залежить від організаційно-економічного механізму реалізації інвестиційного проекту, що впливає на фінансову діяльність промислового підприємства, рівень економічного розвитку регіону. Проте, першочергово необхідно з'ясувати сутність трактування категорії «організаційно-економічний механізм на промислових підприємствах».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняними та зарубіжними науковцями здійснені дослідження щодо обґрунтування сутності організаційно-економічного механізму, доцільності процесу формування організаційно-економічного механізму реалізації інвестиційних проектів, визначення складових механізму інноваційно-інвестиційної діяльності. Загалом дані питання висвітлені у працях таких вчених: Полозова Т.В. та Овсюченко Ю.В., Леонов Я.В., Шевченко Г.М., Мандзюк О.М., Ланченко Є.О., Левдіков В.С., Резнік Н.П., Ковальчука М.В. та ін. Результати проведеного аналізу наукових праць характеризуються не повнотою розкриття складових, ролі, результатів впровадження організаційно-економічного механізму на промислових підприємствах, відсутністю єдиної точки зору щодо сутності організаційно-економічного механізму інвестиційних проектів.

Формулювання цілей. Метою статті є дослідження, аналіз та систематизація існуючих підходів до трактування дефініції «організаційно-економічний механізм», узагальнення зарубіжних та вітчизняних підходів до визначення сутності категорії «організаційно-економічний механізм інвестиційних проектів», розробка авторського підходу до визначення сутності даних дефініцій. Формування уявлення щодо складових організаційно-економічного механізму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток економічного середовища країни, подолання кризових явищ, налагодження фінансування областей, галузей, підприємств, зміцнення позицій на міжнародному ринку, залежать від рівня активізації інвестиційної діяльності не лише країни, але й підприємств. Налагодження інвестиційного розвитку позитивно вплине на функціонування, розвиток підприємств, сприятиме підвищенню рівня життя населення, покращенню соціального становища та екологічної ситуації в

країні, а також підприємства матимуть змогу отримувати інвестиційний капітал та спрямовувати його на участь в інвестиційних проектах. Розробка та реалізація інвестиційних проектів на промислових підприємствах вплине не лише на фінансовий стан підприємства, але й забезпечить стабільність валютного курсу країни, скорочення темпів інфляції, налагодження грошово-кредитної сфери, зменшення залежності від позикових джерел, вихід з кризового стану. Основною передумовою ефективною реалізації інвестиційних проектів є використання організаційно-економічного механізму реалізації даних проектів.

Даний механізм базується на сукупності взаємопов'язаних елементів, методів, що дає змогу обґрунтувати нові джерела та форми спрямування інвестиційних ресурсів, розподілити інвестиції між більш прибутковими інвестиційними проектами з погляду інвестора, модернізувати технологію виробництва, оновити застаріле обладнання більш прогресивним. При впровадженні організаційно-економічного механізму інвестиційних проектів слід враховувати вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на рівні країни, регіонів, областей, галузей, до них відносять: розвиток економіки; соціальна, політична стабільність; ефективність законодавчих актів; раціональність податкової системи; рівень добробуту населення; інфляційні процеси; інвестиційна активність підприємств; загрози інвестиційного ринку; фінансова стабільність та процес виробництва на підприємстві; екологічна обстановка; розвиток банківської системи. Розглянемо більш детально існуючі підходи до трактування категорії «організаційно-економічний механізм» та визначення його складових.

Цікавої думки додержуються Полозова Т.В. та Овсюченко Ю.В. [1, с. 63-65], які під організаційно-економічним механізмом розуміють цілісну систему, яка складається з економічних, правових, соціальних складових, реалізується шляхом використання методів, інструментів, принципів з метою покращення розвитку, функціонування підприємства, а також контролю за проведенням виробничих, організаційних, технологічних, економічних процесів. Тобто основною метою даного механізму є досягнення поставлених цілей діяльності, підвищення прибутковості підприємства, налагодження роботи всіх підрозділів та сфер діяльності, забезпечення соціально-економічного розвитку країни.

Ланченко Є.О. стверджував, що організаційно-економічний механізм здійснюється шляхом виконання методів, організаційних, регулюючих, правових процесів, дотримання принципів з метою здійснення впливу на процес інвестиційної діяльності, рівень інвестиційного потенціалу, що сприятиме зростанню прибутку та досягненню очікуваних результатів [2, с. 6-15]. Складовими наведеного механізму є: грошово-кредитна політика; амортизаційна політика; податкове регулювання; процес ціноутворення; інвестиційно-інноваційний розвиток; антимонопольне регулювання; об'єкти та суб'єкти інвестування; ринок інвестиційних ресурсів; процес активізації інвестиційної діяльності; державна підтримка; контроль інвестиційної діяльності.

Левдіков В. С. у своїх дослідженнях [3] розглянув практичне застосування організаційно-економічного механізму на підприємствах агропромислового комплексу з метою створення сприятливих умов діяльності для сільськогосподарських товаровиробників, налагодження ринків збуту, каналів постачання сировини, одержання державної допомоги у вигляді субсидій, дотацій, зниження податкового тиску. Варто відзначити, що метою організаційно-економічного механізму є налагодження виробничих потужностей, розширення асортименту продукції, підвищення рівня безпеки економічного розвитку, розвиток системи аграрного страхування та соціального захисту працівників.

На думку Гудак В.В. організаційно-економічний механізм здійснюється за умови державного регулювання, визначення коливань ринкової економіки, оцінки впливу чинників оточуючого середовища з метою досягнення поставлених цілей, розширення виробництва, накопичення заощаджень, забезпечення розвитку підприємства [4, с. 74].

Варто розглянути підхід Савченко О.В. та Соловйова В.П. до трактування сутності організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності [5]. Автори стверджували, що даний механізм є відкритою системою, складовою частиною господарського механізму, тобто він дає змогу налагодити організаційний та економічний розвиток підприємства, розвинути стратегічні можливості, оцінює вплив ризиків оточуючого середовища з метою покращення інноваційного розвитку. Крім того, організаційно-економічний механізм повинен виконувати функції та формування механізму здійснюється за принципами, які наведені на рис. 1. Виконання функцій та дотримання принципів дає змогу організувати процес застосування механізму, підвищити його ефективність, сприяти досягненню стратегічних цілей.

Паламарчук О.М. [6] проаналізував процес впровадження організаційно-економічного механізму на підприємствах з урахуванням процесу управління конкурентоспроможністю. Тобто, організаційно-економічний механізм використовується за умови, якщо він сприятиме підвищенню конкурентоспроможності продукції, зміцненню конкурентних позицій на міжнародному ринку, зростанню економічного потенціалу, налагодженню системи управління фінансовими ресурсами та здійснюється за допомогою економічних важелів за умови дотримання чинного законодавства. На думку автора, складовими організаційно-економічного механізму є функції, принципи, цілі, методи управління, структура управління, інформаційне забезпечення, персонал підприємства.

Досить ґрунтовно Лузан Ю. Я. проаналізував сутність, складові, роль, структуру, методичні підходи щодо формування організаційно-економічного механізму на підприємствах агропромислового комплексу [7, с. 3-6]. Запропонований механізм здійснюється шляхом використання важелів, методів та інструментів за умови врахування нестабільності економічного розвитку країни з метою розвитку, підвищення ефективності підприємств.

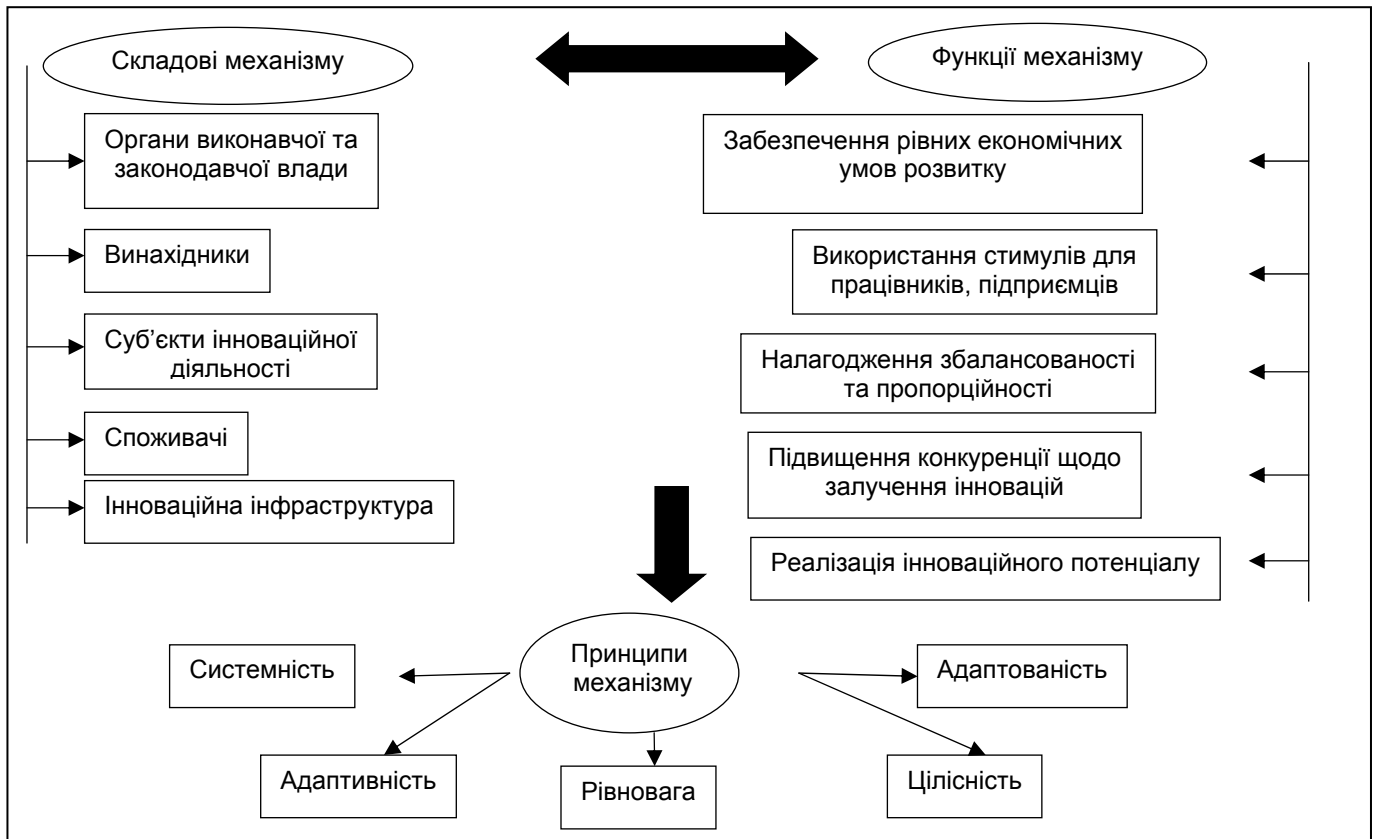

Рисунок 1. Елементи організаційно-економічного механізму інноваційного процесу [згруповано автором за [5]].

Кіпіоро І.М. запропонувала розглядати організаційно-економічний механізм інноваційно-інвестиційного розвитку, як сукупність взаємопов'язаних елементів, до яких віднесені інструменти, методи, принципи, функції, важелів з метою впровадження інноваційних технологій, налагодження інноваційних процесів, моніторингу за процесом розвитку підприємства, контролю за прийняттям управлінських рішень, за використанням економічних принципів [8, с. 38]. Отже, основою метою даного механізму є налагодження діяльності підприємства, підвищення його фінансової стійкості, залучення інвестиційного капіталу та виробництво інноваційної продукції, що дає змогу підвищити конкурентоспроможність продукції, попит серед споживачів.

На підставі здійсненого аналізу варто зазначити, що були проведені ґрунтовні дослідження сутності організаційно-економічного механізму, але на даний момент не повністю розкрито роль, результати впровадження організаційно-економічного механізму на промислових підприємствах, тому нами було доповнено та розширено трактування категорії «організаційно-економічний механізм на промислових підприємствах».

Організаційно-економічний механізм на промисловому підприємстві – це процес планування, організації, регулювання, контролю за економічним, виробничим, соціальним розвитком промислових підприємств, рівнем інвестиційного потенціалу, інвестиційної діяльності за допомогою дотримання правових, економічних, організаційних важелів та шляхом виконання методів, функцій, принципів, способів залучення інвестиційних ресурсів, накопичення заощаджень, раціонального використання ресурсів, врахування загроз інвестиційного ринку з метою мінімізації ризиків і розвитку інвестиційних проектів.

Ми вважаємо, що в категорії «організаційно-економічний механізм», на відміну від існуючих, врахована інвестиційна складова, процес залучення інвестиційних ресурсів, загрози інвестиційного ринку, що дає змогу налагодити економічний, виробничий, технологічний, інноваційний розвиток підприємства шляхом виконання організаційних, регулюючих процесів, використання методів, функцій, дотримання принципів, нормативно-правових актів, врахування взаємозв'язків підприємства з внутрішнім та зовнішнім оточенням з метою досягнення очікуваних результатів. Впровадження організаційно-економічного механізму в діяльність промислових підприємств здійснюється з метою організації, регулювання виробництва, налагодження діяльності структурних підрозділів, розширення сфери діяльності, зростання прибутку, заробітної плати, розвитку системи мотивації персоналу, покращення інвестиційної привабливості.

Організаційно-економічний механізм має специфічні ознаки, структуру у кожній галузі господарювання. Деякі дослідники розглядають організаційно-економічний процес щодо інноваційного розвитку, управління витратами та інтелектуальним капіталом підприємства, використання природно-рекреаційного потенціалу, управління конкурентоспроможністю, забезпечення дохідності, управління виробничо-господарською діяльністю тощо. Тому, слід відзначити, що не зважаючи на вагомий внесок вчених у розкриття сутності, визначення ролі, практичне впровадження організаційно-економічного механізму, досі не проведений

ґрунтовний аналіз щодо з'ясування сутності та ролі організаційно-економічного механізму інвестиційних проектів на промислових підприємствах, не сформовані складові та принципи даного механізму. Відповідно є необхідність детальніше розглянути сутність та існуючі підходи до трактування дефініції «організаційно-економічний механізм інвестиційних проектів».

Резнік Н. П. до складу організаційно-економічного механізму інвестування відніс такі інструменти: методи регулювання інвестиційного процесу; об'єкти та суб'єкти інвестування; інструменти, способи управління процесом підписання контрактів, контролю економічними відносинами; форми інвестування; регулювання взаємозв'язків підприємства з інвесторами [9, с. 71]. В процесі впровадження даного механізму необхідно враховувати процес діяльності підприємств агропромислового комплексу, вплив природних чинників, систему державного регулювання, рівень конкуренції на зовнішньому ринку.

Організаційно-економічний механізм інвестування, на думку Кирилова Ю.Є., слід використовувати з метою налагодження показників фінансової діяльності підприємства шляхом впливу на процес організації інвестиційної діяльності, відновлення інвестиційної активності за допомогою здійснення регулюючих, організаційних, економічних дій [10, с. 21]. До складових організаційно-економічного механізму автор відніс: інвестиційна політика; інвестиційне планування; мета, завдання, цілі інвестування; інвестиційна стратегія; проведення аудиту; внесення коректив у сформовані завдання; контроль досягнутих результатів.

Організаційно-економічний механізм управління екологічно орієнтованими інвестиційними проектами повинен бути гнучким, цілісним, враховувати зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, цілі і завдання проекту, коригувати управлінські рішення на будь-якій стадії життєвого циклу проекту з метою задоволення інтересів всіх учасників проекту, покращення еколого-економічної ситуації на підприємстві [11, с. 59].

Характер інвестиційних процесів, обсяг наявних та залучених інвестицій, рівень інвестиційної активності, фінансова стійкість, платоспроможність, рентабельність, спеціалізація підприємства, конкурентоспроможність та якість продукції, на думку Вакулич М. М. [12, с. 53], здійснюють вплив на формування організаційно-економічного механізму інвестування. Механізм управління інвестиційним кліматом підприємства ґрунтується на таких складових: сфера інвестування; інвестиційна привабливість; державна інвестиційна політика; інвестиційний пріоритет; процес інвестування [12, с. 55]. Перевагою даного механізму є врахування впливу чинників інвестиційного ринку, вибір більш прибуткових напрямів інвестування для іноземних інвесторів, налагодження системи управління процесом залучення та розподілу інвестицій, державний контроль за інвестиційною діяльністю підприємств.

На думку Ковальчука М.В. організаційно-економічний механізм інвестиційної підтримки ґрунтується на визначенні інвестиційного сприйняття, необхідного обсягу інвестиційних ресурсів та є сукупністю інвестиційних, інноваційних, організаційних, економічних важелів з метою досягнення поставлених цілей, налагодження структури виробництва, підвищення інвестиційно-інноваційної активності підприємства [13, с. 125]. Відповідно даний механізм дозволяє організувати діяльність щодо залучення інвестиційних ресурсів та визначити ефективний спосіб їх використання в діяльності підприємства на технологічному, економічному рівнях.

За результатами проведеного дослідження, можна відзначити, що організаційно-економічний механізм інвестиційних проектів здійснюється шляхом виконання комплексу взаємозалежних важелів, методів, інструментів щодо регулювання, розвитку, внесення коректив в діяльність підприємств, що забезпечить нагромадження інвестиційного капіталу, заощаджень та як результат реалізацію інвестиційних проектів. Організаційно-економічний механізм спрямований на підвищення інвестиційної привабливості та інвестиційного потенціалу підприємства, вдосконалення системи управління за умови державної підтримки.

Висновки. Розвиток економічного середовища країни, налагодження фінансування областей, підприємств, зміцнення позицій на міжнародному ринку, залежать від рівня інвестиційної діяльності. Вирішення соціально-економічних проблем, налагодження інвестиційного розвитку підприємств сприятиме розробці та реалізації інвестиційних проектів. Розробка та реалізація інвестиційних проектів на промислових підприємствах залежить від використання організаційно-економічного механізму реалізації даних проектів. Тому було розширено трактування понятійного апарату організаційно-економічного механізму, як процесу планування, організації, регулювання, контролю за економічним, виробничим, соціальним розвитком промислових підприємств, рівнем інвестиційного потенціалу. В дослідженні запропоновано дефініцію «організаційно-економічний механізм інвестиційних проектів», який здійснюється шляхом виконання комплексу взаємозалежних важелів, методів, інструментів щодо регулювання, розвитку, внесення коректив в діяльність підприємств.

Список використаних джерел

1. Полозова Т. В., Овсюченко Ю. В. Сутність організаційно-економічного механізму функціонування підприємств промисловості / Т. В. Полозова, Ю. В. Овсюченко // Вісник Міжнародного Слов'янського університету. Серія: «Економічні науки». – 2005. – №1-2. – С. 63-65.
2. Ланченко Є.О. Організаційно-економічний механізм інвестування в аграрній сфері АПК: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК» / Є.О. Ланченко. – К. : Національний аграрний ун-т., 2006. – 21 с.
3. Левдіков В. С. Оцінка стану і перспективи завершення реформування економіки агропромислового комплексу Криму: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК» / В. С. Левдіков. – Сімферополь: Крим. держ. агротехнол. ун-т., 2004. – 19 с.

4. Гудак В.В. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарського виробництва: суть та особливості / В.В. Гудак // *Сталий розвиток економіки*. – 2011. – № 2(5). – С. 73-77.
5. Савченко О.В., Соловійов В.П. Сутність та складові організаційно-економічного механізму стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві [Електронний ресурс] / О.В. Савченко, В.П. Соловійов // *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. – 2013. – №12. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2013>.
6. Паламарчук О. М. Сутність та формування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю підприємства / О. М. Паламарчук // *Економічний вісник університету* – 2011. – Вип. 17/2 – С. 23-31.
7. Лузан Ю.Я. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / Ю.Я. Лузан. – К.: Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2010. – 37 с.
8. Кіпіоро І.М. Організаційно-економічний механізм розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / І.М. Кіпіоро. – Умань: Уманський національний університет садівництва, 2015. – 235 с.
9. Резнік Н. П. Організаційно-економічний механізм залучення інвестицій в агропромисловий комплекс України / Н. П. Резнік // *Економіка АПК*. - 2013. - № 7 - С. 70-77.
10. Кирилов Ю.Є. Формування ефективного організаційно-економічного механізму інвестування аграрного сектору економіки України / Ю.Є. Кирилов // *Агросвіт*. - 2015. - № 8. - С. 18-24.
11. Вишницька О.І. Формування організаційно-економічного механізму управління екологічно орієнтованими інвестиційними проектами / О.І. Вишницька // *Вісник Сумського державного університету*. Серія: Економіка. - 2011. - № 3. - С. 58-63.
12. Вакуліч М. М. Механізм управління інвестиційним кліматом в агропромисловому комплексі економіки України / М. М. Вакуліч // *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. – 2013. – № 1 (6). – С. 51 – 58.
13. Ковальчук В.М. Обґрунтування структури організаційно-економічного механізму / В.М. Ковальчук // *Бізнес Інформ*. – 2014. – №10. – С. 123–127.

References

1. Polozova, T.V., and Ovsyuchenko, Yu.V. (2005), «The essence of organizational-economic mechanism of functioning of industrial enterprises», *Jornal of International Slavic University. Ser.: Economic sciences*, no. 3, pp. 63-65.
2. Lanchenko, Ye.O. (2006), «Organizational-economic mechanism of investment in the agricultural sector APK», *Thesis abstract for Cand. Sc. (Economic)*, 08.07.02, National agrarian University, Kiev, Ukraine.
3. Lyevdikov, V.S. (2004), «Assessment of the status and prospects for completion of the reform of economy of agro-industrial complex of Crimea», *Thesis abstract for Cand. Sc. (Economic)*, 08.07.02, Crimean state agrotechnological University, Simferopol, Ukraine.
4. Gudak, V.V. (2011), «Organizational-economic mechanism of providing of profitability of agricultural production: essence and features», *Sustainable development of economy*, no. 2, pp. 73-77.
5. Savchenko, O.V., and Solovjov, V.P. (2013), «Development strategy of commercial companies in the activation of the investment activities», *Electronic scientific edition «Efektyvna ekonomika»*, no. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2013> (access March 30, 2016).
6. Palamarchuk, O.M. (2011), «The nature and formation of the organizational-economic mechanism of competitiveness management of the enterprise», *Ekonomichny`j visny`k universy`tetu*, vol. 17/2, pp. 23-31.
7. Luzan, Yu.Ya. (2010), «Organizational-economic mechanism of development of agroindustrial production of Ukraine», *Thesis abstract for Cand. Sc. (Economic)*, 08.00.03, National scientific centre «Institute of agrarian economy», Kiev, Ukraine.
8. Kiniopo, I.M. (2015), «Organizational-economic mechanism of development of innovative-investment activity of agricultural enterprises», *Dis. for Cand. Sc. (Economic)*, 08.00.04, Uman national university of horticulture, Uman, Ukraine.
9. Reznik, N.P. (2013), «Organizational-economic mechanism of attraction of investments into agro-industrial complex of Ukraine», *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 70-77.
10. Ky`ry`lov, Yu.Ye. (2015), «Formation of effective organizational economic mechanism of investment agricultural sector of Ukraine», *Agrosvit*, no. 8, pp. 18-24.
11. Vy`shny`cz`ka, O.I. (2011), «Formation of the organizational-economic mechanism of management the ecologically oriented investment projects», *Visny`k Sums`kogo derzhavnogo universy`tetu. Ser.: Ekonomika*, no. 3, pp. 58-63.
12. Vakuly`ch, M.M. (2013), «The mechanism of management of investment climate in agricultural sector of economy of Ukraine», *Messenger of the International Nobel economic forum*, no. 1, pp. 51 – 58.
13. Koval`chuk, V.M. (2014), «Justification of the Structure of Organizational and Economical Mechanism of Investment Support of the Mineral Resource Base of a Mining and Ore Dressing Enterprise», *Business Inform*, no. 10, pp. 123–127.

ДАНИ ПРО АВТОРІВ

Череп А.В., д.е.н., професор,
Крылов Д.В.
 Запорізький національний університет
 Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

ДАНИЕ ОБ АВТОРАХ

Череп А.В., д.э.н., профессор,
Крылов Д.В.
 Запорожский национальный университет
 Украина, 69600, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66

DATA ABOUT THE AUTHORS

Cherep A.V., doctor of Economics, Professor,
Krylov A.I.
 Zaporizhzhya National University
 Ukraine, 69600, Zaporozhye, st.Zhukovskoho, 66

УДК 005.59: 005.334:658.012.32

МАРКЕТИНГОВА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЯК АНТИКРИЗОВИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Щукін О.І.

У статті досліджено динаміку індикатора ділової впевненості в промисловості, основних економічних показників промисловості, оцінки поточного обсягу замовлень на виробництво продукції, очікуваних змін відпускних цін на продукцію, оцінки поточного обсягу запасів готової продукції за 2010-2015рр., факторів, що стримують виробництво. Головними факторами, що стримують виробництво, визначено недостатній попит та фінансові обмеження. У статті визначено, що проведення реструктуризації підприємств обумовлено зменшенням індикатора ділової впевненості у промисловості України, рентабельності виробництва, попиту на промислову продукцію, обсягів збуту продукції, зростанням поточного обсягу запасів готової продукції та загостренням конкуренції. Уточнено поняття «маркетингова реструктуризація», що визначено як антикризовий інструмент реалізації якісних змін у структурі, системі, процесах маркетингу підприємства, що реалізується на тактичному, стратегічних, операційних рівнях, охоплює трансформації цінової, товарної, територіальної, інформаційної стратегій, диверсифікацію тощо. Визначені основні цілі маркетингової реструктуризації: підвищення іміджу підприємства, покращення якості продукції, формування ефективно діючої системи збуту продукції тощо. Наведено три основні ситуації антикризового управління, у яких може використовуватись маркетингова реструктуризація. Автором окреслено поетапний загальний план маркетингової реструктуризації. У статті визначені основні напрями маркетингової реструктуризації: деконцентрація виробництва; зміна технологій; оптимізація виробничого технічного потенціалу; переорієнтація або скорочення виробництва основних видів продукції; збільшення обсягів виробництва та збуту; реорганізація підрозділів; пошук методів стимулювання збуту, перетворення у системі зовнішніх взаємозв'язків компанії тощо.

Ключові слова: маркетинг, реструктуризація, маркетингова реструктуризація, антикризове управління, підприємство.

МАРКЕТИНГОВАЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦИЯ КАК АНТИКРИЗИСНЫЙ ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ПРОМЫШЛЕННЫМ ПРЕДПРИЯТИЕМ

Щукін А.І.

В статье исследована динамика индикатора деловой уверенности в промышленности, основных экономических показателей промышленности, оценки текущего объема заказов на производство продукции, ожидаемых изменений отпускных цен на продукцию, оценки текущего объема запасов готовой продукции за 2010-2015гг., факторов, сдерживающих производство. Главными факторами, сдерживающими производство, определены недостаточный спрос и финансовые ограничения. В статье определено, что проведение реструктуризации предприятий обусловлено уменьшением индикатора деловой уверенности в промышленности Украины, рентабельности производства, спроса на промышленную продукцию, объемов сбыта продукции, ростом текущего объема запасов готовой продукции и обострением конкуренции. Уточнено понятие «маркетинговая реструктуризация», которое определено как антикризисный инструмент реализации качественных изменений в структуре, системе, процессах маркетинга предприятия, реализуется на тактическом, стратегических, операционных уровнях, охватывает